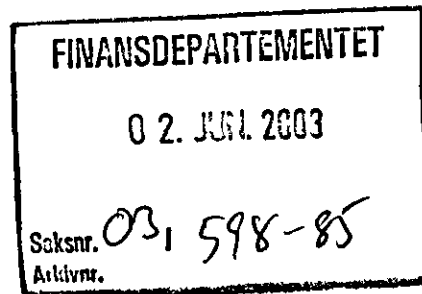

Finansdepartementet
Postboks 81008 Dep
0030 OSLO

Deres ref 02/3957 FM EDK

Oslo, 30. mai 2003

**HØRING - NOU 2003:9 SKATTEUTVALGET – FORSLAG TIL ENDRINGER I
SKATTESYSTEMET**

Vi viser til Deres brev av 12. februar d.å.

Innledning

HSHs utgangspunkt i skattepolitikken er at skatte- og avgiftsreglene må utformes slik at de samfunnsøkonomiske kostnadene blir minst mulig. Spesielt viktig er det at skattesystemet motiverer til innsats, risikovilje og derigjennom høyest mulig verdiskaping. Høy verdiskaping er velferssamfunnets basis. Et viktig hensyn er behovet for stabilitet over tid i skattereglene – hyppige endringer av skattereglene bidrar til økt usikkerhet og dermed lavere investeringer.

Utvalget sier at skattepolitikken har vært relativt stabil siden 1992. Slik oppleves ikke virkeligheten av våre medlemmer. Dersom det er noe enkelt-punkt som går igjen – når vi snakker med våre bedrifter om skatt, så er det behovet for større grad av forutsigbarhet og forutberegnelighet. Næringslivet foretar investeringer og ansettelser med lang tidshorison, og frustreres over hyppige endringer av skattesystemet som til dels kan sies å ha vært i strid med prinsippene bak skattereformen av 1992. Stikkord her kan være avskrivningsregler, utbytteskatt, konjunkturavgift, kakseskatt mv. Vi støtter forslaget mht et økonomisk råd etter dansk modell i håp om at dette kan bidra til økt forutsigbarhet og stabilitet i skattepolitikken.

HSH mener gode vilkår for privat eierskap vil være helt avgjørende for en fortsatt god utvikling i norsk økonomi. Vi er positive til utenlandske eiere, men disse kan på ingen måte erstatte behovet for at norske kapitalister må få vilkår som gjør at de er villige til å satse også i Norge. Globaliseringen har forsterket behovet for gode vilkår for privat, aktivt eierskap og HSH vil på det sterkeste advare mot endringer i skattesystemet som forverrer vilkårene for privat eierskap.

Skattesystemet må være internasjonalt konkurransedyktig. Selv om den formelle selskapskattesatsen i Norge er lav, er den på vei ned i mange land. Samtidig vet vi at skatten i Norge skrives ut på et langt bredere grunnlag enn i mange andre land. Utvalget har bl a på denne bakgrunn valgt å foreslå at skattesatsen på bedriftenes overskudd på 28 prosent beholdes. Gitt at utvalget ender opp med forslag som uansett er langt unna målet om en felles skattesats på arbeid og kapital, mener HSH at det er viktig at denne skattesatsen blir stående på 28 prosent, både ut fra hensynet til utlandet og ut fra hensynet til stabilitet.

LH/skaug 2805/30 05 2003

Det eneste som vil kunne forsvare å øke satsen på 28 prosent – noe som selvsagt vil ha klart uheldige virkninger - måtte etter HSHs syn være at vi kom i mål med en felles skattesats på arbeidskraft og kapital

De demografiske endringene vi står overfor – med flere pensjonister og færre unge i arbeidsdyktig alder – tilsier at det blir enda viktigere fremover å legge vekt på virkninger på arbeidstilbudet og effektiv utnyttelse av arbeidskraften. Her blir det viktig å se på den helhetlige virkningen av både skatte-, trygde og pensjonssystemene for å sikre gode løsninger fremover. Det innebærer for eksempel at vi ikke utelukkende må se på høyeste marginale skattesats, men også på marginale skattesatser – inklusive virkningen av trygde- og pensjonssystemet – på lavere og midlere inntekter. Totalt sett bør personbeskatningen reduseres for å gjøre det lettere for bedriftene å tiltrekke seg kvalifisert arbeidskraft.

Kompliserte skatteregler skaper rom og behov for skatteplanlegging og rådgivning. Det er klart uheldig dersom skatteyter ikke kan kontrollere sin ligning, men i stor grad blir avhengig av ligningsmyndighetenes vurderinger og rådgiveres råd, og kvaliteten på opplysningene som rapporteres inn til myndighetene kan bli svekket. At regelverket blir mest mulig ensartet, oversiktlig og ukomplisert bør således tillegges betydelig vekt i vurderingen av alternative løsninger.

Formuesskatten

HSH mener den etterhvert særnorske formuesskatten må fjernes. Formuesskatten er en skatt på beholdning – uavhengig av om inntekt er opptjent – og har klart negative virkninger på ressursallokeringen. Den kan betraktes om en ekstraskatt på tilbakeholdt overskudd – som er den viktigste kapitalkilden for næringslivet totalt sett, og særlig for småbedriftene. Formuesskatten har således en svært uheldig effekt på bedriftenes evne til langsiktige finansiering og dermed mulighet for ekspansjon.

Formuesskatten diskriminerer også det personlige aktive eierskapet – og dermed de familieeide bedriftene – ettersom verken stat, kommune, utlendinger eller norske institusjonelle eiere må betale formuesskatt.

Utvalget foreslår en reduksjon og en omlegging av formuesskatten. HSH mener som nevnt at formuesskatten bør avvikles, og at dette bør skje i ett trinn så snart som mulig. Dersom en legger opp til en to-trinnsløsning – slik utvalget gjør, men som HSH vil frarå – mener vi det er uheldig å legge om systemet (grunnlaget for skatten) slik at mange vil få en klar skatteskjerpelse.

Utvalget foreslår på sikt på delfinansiere en full avvikling av formuesskatten ved å øke arveavgiften, og viser i den forbindelse til NOU 2000.8. HSH vil sterkt advare mot dette, arveavgiften rammer familieselskaper ved generasjonsskifter, dvs i en meget kritisk fase for bedriften. Zimmerutvalgets forslag innebærer en dramatisk økning av arveavgiften for familieeide bedrifter, og HSH mener det er avgjørende å videreføre ordninger som demper avgiftsbelastningen i forbindelse med bedriftens generasjonsskifte. Prinsipielt bør avgiften snarere avvikles. Den gir lite skatteinntekter, inviterer til avgiftsmessige tilpasninger og skaper mye administrativt arbeid hos myndighetene i forbindelse med klagebehandling. Samtidig bidrar avgiften til at antall familiebedrifter i distriktene reduseres. Vi viser for øvrig til vårt høringsvar til NOU 2000.8.

Utvalget foreslår videre å delfinansiere reduksjon og/eller bortfall av formuesskatt ved økt fordelsbeskatning av egen bolig, alternativt at dersom det er manglende politisk vilje til en slik økning at det i stedet innføres en obligatorisk eiendomsskatt. Det er begrenset hvor langt en bør gå mht slike kildeskatter som dette, men HSH stiller seg ikke i utgangspunktet avvisende til en løsning som innebærer full avvikling av formuesskatten i bytte mot en viss økning av bolig- eller eiendomsskatt

Lavere marginalsatt

HSH mener det er viktig å redusere marginalsakten på lønnsinntekt, og har lenge arbeidet for flatere skatt/likere skattesatser på arbeidskraft og kapital. Det er således positivt at utvalget foreslår å avvikle den ekstra arbeidsgiveravgiften ("kakseskatten") og å redusere toppskatten slik at marginalsakten kommer under 50 prosent.

Utvalget går således etter vårt skjønn i riktig retning, men det går ikke langt nok. Marginalsaktesatser på om lag 48 prosent er fortsatt for høyt. Den nedre grensen for toppskatten bør også heves vesentlig. Skattesatsen på 48 prosent på utbytte fra aksjeselskaper vil etter alt å dømme bidra til utflytting av bedrifter, særlig bedrifter og selskaper med mye immatriell kapital.

HSH mener utvalget burde gått bredere til verks og sett på mulighetene for å finansiere en felles skattesats for arbeid og kapital innenfor mandatets ramme mot å tette igjen mange av hullene i inntektsbeskatningen, bedriftsbeskatningen og avgiftssystemet.

Behovet for deling - Aksjonærmodellen må ev. forbedres, spare- og investeringsmodellen må utredes videre

Utvalget lanserer aksjonærmodellen som sitt forslag til å finne en erstatning for den etter hvert svært upopulære delingsmodellen. Forslaget har mye godt i seg, flere attraktive egenskaper, men er også beheftet med ikke ubetydelige problemer.

Utvalget går også kort gjennom den såkalte spare- og investeringsmodellen (SI-modellen) i sin rapport. Denne modellen har også en rekke attraktive egenskaper. Det kan virke som om utvalget har tatt noe lett på denne gjennomgangen, ettersom vi ikke ser at aksjonærmodellen som utvalget har samlet seg om svarer bedre på de utfordringene vi står overfor i skattesystemet enn SI-modellen. HSH mener SI-modellen fortsatt bør utredes parallelt med aksjonærmodellen, slik at vi kan holde egenskapene til de to modellene på ulike områder tydelig opp mot hverandre.

Dagens kildemodell har vært betraktet som svært urettferdig blant våre medlemmer, og vi er klart positive til en overgang til en eller annen form for uttaks- eller utbyttmodell. Det vil bidra til at bedriftene i større grad kan bygge opp egenkapital i bedriften. Vi anser det imidlertid som uheldig at utvalgets forslag kun gjelder aksjeselskaper, og at personlig næringsdrivende og deltakerlignede selskaper fortsatt vil være underlagt delingsmodellen. Det hadde vært ønskelig å fått presentert et "parallelt" forslag til uttaksbeskatning også for disse selskapene nå. SI-modellen løser for eksempel etter det vi forstår dette problemet (en felles modell). Vi kan videre ikke se at det er behov for innstrammning i delingsmodellen for disse selskapene, innsatsen bør snarere legges i å få etablert et mer ensartet system for beskatning av selskapene uavhengig av eierform.

En viktig egenskap ved den foreslåtte aksjonærmodellen, er at den ikke rammer aksjeselskaper som mottar utbytte. Personer som i dag eier aksjene i sin bedrift direkte, må gis adgang til å overføre disse til et aksjeselskap man selv eier, slik at utbytte fra bedriften kan tas ut uten skatt.

for reinvestering i annen næringsvirksomhet. Dette er meget viktig for å begrense modellens virkninger på kapitalmobiliteten.

Skjermingen av normalavkastning skal bidra til at det ikke blir gunstigere å sette penger i banken enn å investere i næringsvirksomhet. Dette er etter vårt syn et meget viktig punkt – helt sentralt for å sikre investeringsvilje fremover. Skjermingsgrunnlaget som foreslås er etter vårt syn klart utilstrekkelig.

For det første må takstverdiene fra 1992 pluss akkumulerte RISK-beløp kunne legges til grunn som inngangsverdi ved innføring av modellen.

For det andre må det etableres en bedre løsning for immatriell kapital som opparbeides etter at selskapet er etablert. Her kan et lønnskostnadstillegg à la det som finnes i den svenske modellen være en løsning.

For det tredje må det innføres et risikotillegg i skjermingsrenten. Det er åpenbart at det å sette penger inn i egen bedrift – som oftest med svært illikvide aksjer – er langt mer risikofylt enn å plassere penger i 5 års statsobligasjoner. Risikotillegget må således vært betydelig, dersom modellen skal kunne aksepteres.

En viktig forutsetning for å kunne gå inn for en forbedret aksjonærmodell, er at formuesskatten faller bort. Det er det samlede skattetrykket som er avgjørende for om potensielle investorer velger å satse på næringsvirksomhet i Norge.

Andre merknader

Det er HSHs oppfatning at RISK- og godtgjørelsessystemet fungerer godt, og at dette bør videreføres for aksjonærer i børsnoterte selskaper og for transaksjoner og overføringer mellom selskaper. Aksjonærmodellen er en modell til erstatning for delingsmodellen; ikke en modell for bedrifter der eierskapet er en ren kapitalplassering.

HSH støtter videre forslagene om å fjerne avgrensninger at retten til å fremføre underskudd i næring, både mht bortfall av 10-årsregelen og at underskuddsfremføringen skal kunne gjelde selv om virksomheten opphører. Vi er likeledes positive til at fradragretten for tap på fordringer ikke lenger skal være betinget av at fordringen er i "næring".

HSH støtter utvalget i at alle former for avlønning bør beskattes likt, og dermed at naturalytelser bør verdsettes til markedsverdi. Dette synet er ikke til hinder for at en benytter sjablon-regler der dette er fornuftig. I denne sammenheng kan vi ikke unnlate å påpeke at dagens regler for fastsettelse av fordel ved privat bruk av firmabil i de langt fleste tilfeller gir en langt høyere verdi enn markedsverdien, slik at markedsverdi-prinsippet i dette tilfellet tilsier lavere verdsettelse enn i dag.

Det virker å være stor politisk enighet om at bokbransjen bør støttes økonomisk. Pr i dag skjer mye av denne støtten gjennom fritak for å betale merverdiavgift på bøker. Før en eventuelt går inn for å endre dette, blir det sentralt om det finnes alternativer som er mer målrettede og effektivt enn dagens mva-fritak. Så langt har ikke slike alternativ vært presentert.

Fradragsordningene

Utvalget gir klart uttrykk for at en rekke fradragsordninger bør saneres. I utgangspunktet høres dette fornuftig ut, men HSH vil i denne omgang påpeke at dette i mange tilfeller må vurderes i en noe bredere sammenheng; der mange momenter spiller inn.

Et eksempel kan her klargjøre hva vi tenker på. Skattefritak for gaver til frivillige organisasjoner kan ha virkninger utover den rent pekuniære. Dersom det kun var pengene det var snakk om, vil en i prinsippet kunne erstatte pengene denne ordningen gir organisasjonene med tilskudd over statsbudsjettet. Men skattefritaksordningen bidrar også til økt nærhet mellom disse organisasjonene og bidragsyterne, til økt personlig engasjement både til å bidra økonomisk og på andre måter den frivillige virksomheten. Et slikt engasjement er selve fundamentet for disse virksomhetene. Dette er forhold som Skauge-utvalget i det hele tatt ikke tar opp.

Mht støtte til FoU gikk HSH inn for en tilskuddsordning à la den utvalget anbefaler til erstatning for SkatteFunn. I utgangspunktet er vi således positive til utvalgets forslag. En svakhet med dagens ordning at stiftelser og ideelle organisasjoner ikke har anledning til å dra nytte av den. På den annen side er SkatteFunn nylig innført og ser – med enkelte unntak, jf over – ut til å fungere etter hensikten, noe som sammen med stabilitetshensyn kan tilsa en videreføring. Uansett legger HSH vekt på at vi må få et system/ordning(er) som også gir tilsvarende økonomiske stimulanser til stiftelser og ideelle organisasjoner mht FoU-området.

Grenseoverskridende virksomhet

Utvalget foreslår forbedringer i dagens kreditregler ved hjemføring av utbytte fra datterselskaper i utlandet. Videre foreslås det innføring av lovregler som er mest mulig like de reglene som i dag fremgår av fusjonsdirektivet i EU, og som anbefales å gjelde generelt ved omorganiseringer over landegrensene (ikke kun EU) og også for andre omorganiseringsformer enn fusjoner. HSH støtter forslagene.

Avsluttende merknader

HSH legger som nevnt stor vekt på langsiktighet og forutsigbarhet rundt skattesystemet. Skatteutvalgets innstilling er et bra utgangspunkt for en reformering av skattesystemet som bidrar til dette, men vi mener som nevnt at en i det videre arbeidet også må ta med en videre utredning av SI-modellen. Skattereformen må bli helhetlig og sammenhengende. Etter vårt syn er dette ikke til hinder for at formuesskatten kan fjernes så raskt som mulig.

Vennlig hilsen

**HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS
HOVEDORGANISASJON**

Vibeke Hammer Madsen
Adm. Direktør

Lars E Haartveit
Direktør